

VITA MARINA

Zeebiologische documentatie

Verschijnt maandelijks

24e jaargang, nr. 4 — april 1974

INHOUD: 10 bladzijden
WEEKDIEREN ALGEMEEN pag. 45-46
STEKELHUIDIGEN pag. 41-42
AQUARIOLOGIE pag. 33-34
VARIA MARITIMA pag. 267-268
REGISTER pag. 19-20

1974

Er bestaan voor dit jaar nog meer plannen. Eén daarvan begint zo langzamerhand wat meer vaste vorm te krijgen. Reeds zijn de eerste voorbereidingen getroffen om de Vita met een speciaal artikel in een enigszins bijzondere uitvoering te verrijken. Daarbij wordt uitvoering gegeven aan het voornemen om een bepaalde schelpenfamilie uitgebreid te behandelen en wel zo, dat er sprake is van een min of meer afgesloten geheel, dat ook afzonderlijk als brochure verkrijgbaar kan worden gesteld. De keuze voor dit artikel is gevallen op de Europese Pectinidae, in de veronderstelling dat deze familie alom de belangstelling van onze lezers heeft. U zult u waarschijnlijk wel kunnen voorstellen, dat aan de uitvoering van dit plan nogal wat werk vast zit. Het is dan ook bijzonder verheugend, dat een aantal vrienden van de Stichting bereid is in teamverband te trachten een en ander tot een goed einde te brengen. Anderzijds zal het u niet verwonderen, dat wij over de uitvoering nog niet te veel kunnen zeggen op dit ogenblik. Alleen nog dit. Mantelschelpen zijn wegens hun fraaiheid niet alleen gewild als verzamelobject, de pectenschelp heeft ook als symbool geschiedenis gemaakt. Mogen de Pectinidae ertoe bijdragen, dat met 1974 een nieuwe glorieperiode voor de Vita is begonnen.

Redactie

TELEFOON STICHTING B.M.

Wellicht is het u opgevallen, dat de Stichting telefonisch moeilijk bereikbaar is. Dit is door omstandigheden voorlopig helaas niet te verhelpen. Daarom raden wij u aan hetzij u schriftelijk tot ons te richten hetzij telefonisch - 070 - 243689 - op woensdagavonden van 20-23 uur of op zaterdagmorgens van 9-13 uur. Hartelijk dank voor uw medewerking.

Bestuur

REUZEN UIT DE KRIJTZEE

Gedurende nog ongeveer een jaar wordt onder deze fraaie titel in het Natuurhistorisch Museum aan het Bosquetplein 7 te Maastricht een tentoonstelling gehouden. Aldaar kunt u gedeelten van het skelet van de zeeschildpad *Allopleuron hoffmanni* en van de maashagedis (geen hagedis, maar een zeedier!) *Mosasaurus hoffmanni* bewonderen. Dit zijn alle vondsten van de laatste jaren uit de Canenberg en de St. Pietersberg. Weliswaar is het geen grote tentoonstelling, maar het museum biedt u verder ook nog voldoende andere interessante dingen, waaronder marien materiaal uit de Limburgse kalken. Museum en tentoonstelling zijn geopend op werkdagen van 9-12 uur en van 14-17 uur, op zaterdagen van 9-12 uur en op zondagen van 14-17 uur. De toegangsprijs bedraagt f 1.— voor volwassenen en f 0.50 voor kinderen, maar 's zondags is de toegang gratis. Een eenvoudig doch duidelijk tentoonstellingsgidsje geeft u de nodige informatie over hetgeen u geboden wordt.

TELEVISIE

Zo af en toe biedt de televisie een natuurfilm op zeebiologisch gebied. Meestal vinden dergelijke uitzendingen omstreeks 19.00 uur plaats. Houdt u de programma's wel steeds voldoende in de gaten? Het kan zeer de moeite waard zijn.

DIEPZEEVISSEN IN AQUARIUM

Wanneer vissen gevangen worden in diep water van 200 meter of meer, komen ze meestal aan de oppervlakte met sterk opgezwollen buik en zwemblaas. Dit komt door de plotselinge overgang van een druk van 20 atmosfeer of meer in de diepte naar 1 atmosfeer aan het oppervlak. De vis heeft niet de mogelijkheid zich snel genoeg aan dit drukverschil aan te passen, waardoor de zwemblaas sterk opzwellt.

Plaatst men deze opgezwollen vissen in een aquarium, dan sterven ze meestal. Toch komen in het aquarium te Bergen in Noorwegen 2 bakken voor met verschillende soorten volwassen vissen uit diepten beneden 200 meter o.a. de leng, *Molva molva* (L.), en de lange schar, *Hippoglossoides platessoides* (Fabricius). Deze vissen zwemmen rustig rond in open bakken zonder overdruk. Zij hebben zich volkomen aangepast aan de gewijzigde omstandigheden.

Hoe is men er in geslaagd het kritieke stadium van de gezwollen zwemblaas, ontstaan door het snelle ophalen in de netten, te overwinnen? Men past hiervoor een eenvoudige en onschuldige operatie toe, namelijk door zodra een geschikte vis boven water komt met een injectienaald in de gezwollen zwemblaas en buikholtte te prikken. Hierdoor kan de overdruk door de holle naald ontwijken. De vis blijft hierna eerst nog een tijdje stil op de bodem van het aquarium liggen. Maar spoedig begint de zwemblaas zich weer met gas te vullen en de vis past zich aan de nieuwe druk aan en begint weer te zwemmen.

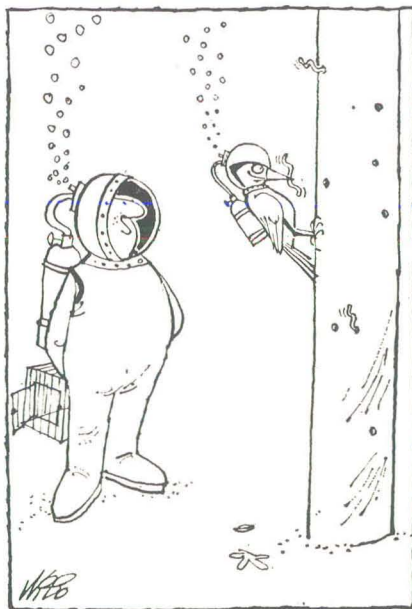
Op deze eenvoudige manier kan men dus ook schijnbaar ten dode opgeschreven vissen uit grote diepte voor het leven in een gewoon aquarium met normale druk geschikt maken.

G.W.N.

JAARLIJKSE BIJDRAGE

Enige tijd geleden hebt u zo'n nare acceptgirokaart gekregen. Stellig bent u van plan geweest om uw geldelijke bijdrage voor 1974 zo snel mogelijk over te maken, al was het maar om u ook voor dit jaar weer van de ontvangst van uw Vita te verzekeren. Maar het kan zijn, dat u om een of andere reden nog niet aan dat plan uitvoering hebt gegeven. Vandaar dit geheugensteuntje. Maakt u het snel nog even in orde, indien het nog niet is gebeurd. Mocht u de kaart kwijt zijn, het gironummer is 606100 ten name van de Stichting Biologia Maritima te Den Haag. Voor uw snelle reactie verwerft u de erkentelijkheid van onze penningmeester.

PAALWORMBESTRIJDING

Zo ziet Wibo in de Volkskrant de bestrijding van de paalworm in het deltag gebied.